

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 19. september 2008
Kontor: Lovafdelingen
Sagsnr.: 2008-792-0635
Dok.: LOJ41418

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1015 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 18. august 2008.

Brian Mikkelsen

/

Ole Hasselgaard

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1015 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del):

”Hvad er ministerens kommentar til henvendelsen, jf. REU alm. del – bilag 540?”

Svar:

1. I den henvendelse, der omtales i spørgsmålet, kommenteres forældreansvarsloven med udgangspunkt i en konkret sag om forældremyndighed og bopæl, der er blevet afgjort af landsretten.

Justitsministeriet finder ikke at burde kommentere den konkrete sag, men kan mere generelt oplyse, at det følger af forældreansvarslovens § 34, stk. 1, at barnet skal inddrages under en sag om forældremyndighed, barnets bopæl eller samvær, så barnets perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk. Dette kan ske ved samtaler med barnet, børnesagkyndige undersøgelser eller på anden måde, der belyser barnets perspektiv.

I forarbejderne til forældreansvarslovens § 34, stk. 1, jf. herved forslag til forældreansvarslov – lovforslag nr. 133, fremsat af ministeren for familie- og forbrugeranliggender den 31. januar 2007, anføres blandt andet følgende:

”For de små børn i alderen op til 7 år vil det ofte være svært at få barnets perspektiv frem ved en egentlig samtale med barnet. Barnets perspektiv må for disse børns vedkommende ofte søges tilvejebragt på anden måde, f.eks. ved en børnesagkyndigs deltagelse i sagsbehandlingen, en børnesagkyndig undersøgelse eller vurdering eller ved erklæringer fra daginstitutioner eller andre professionelle, der har et godt kendskab til barnet. Erklæringer fra daginstitutioner og skoler mv. vil dog som oftest alene indeholde faktuelle oplysninger og ikke egentlige vurderinger, men sådanne erklæringer vil afhængig af sagens karakter og forældrenes oplysninger alligevel kunne bidrage til at få barnets perspektiv belyst.

(...)

(...) Kvaliteten af de børnesagkyndige erklæringer er særlig vigtig, henset til, at disse skal danne grundlag for afgørelser, der træffes med et fremtidsorienteret perspektiv.”

En afgørelse efter forældreansvarsloven skal træffes ud fra, hvad der er bedst for barnet, jf. lovens § 4.

Domstolene skal ligesom statsforvaltningerne sikre, at barnets perspektiv er belyst, så afgørelsen, der træffes efter forældreansvarsloven, er bedst for barnet.

Efter retsplejelovens § 450 a kan retten i sager om forældremyndighed, barnets bopæl eller samvær udpege en børnesagkyndig til at deltage i forberedende møder, og retten kan med henblik på at opnå forlig anmode den børnesagkyndige om at indhente oplysninger fra eksempelvis barnets daginstitution. Dette kan kun ske med forældrenes samtykke.

Efter retsplejelovens § 450 b kan retten i sager om forældremyndighed, barnets bopæl eller samvær træffe bestemmelse om bevisførelsen, herunder om at tilvejebringe børnesagkyndige erklæringer. § 450 b er i modsætning til § 450 a ikke afgrænset til at omfatte tilfælde, hvor indhentelse af oplysninger sker med henblik på at opnå forlig mellem forældrene, og retten kan derfor efter § 450 b bestemme, at der skal indhentes oplysninger i sagen, uanset at der ikke foreligger samtykke fra forældrene. Det er således retten, der har ansvaret for sagens oplysning, og som i den forbindelse vil kunne træffe beslutning om at indhente oplysninger, herunder eksempelvis fra barnets daginstitution.

Alle anmodninger om afgørelser om forældremyndighed skal indgives til statsforvaltningen, jf. forældreansvarslovens § 31, stk. 1. Statsforvaltningen kan ikke afvise at behandle en anmodning om forældremyndighed, og en forælder kan derfor altid rejse en sag om forældremyndighed. Dette gælder også, hvor retten tidligere har taget stilling til forældremyndighedsspørgsmålet.

Hvis forældrene ikke er enige om forældremyndighedsspørgsmålet, indbringer statsforvaltningen sagen for retten, som herefter træffer en afgørelse om forældremyndighed. Det følger af retsplejelovens § 448 e, at omstændigheder, som er eller kunne være gjort gældende i en tidligere sag om ægteskab, forældremyndighed eller barnets bopæl, der er pådømt i realiteten, ikke kan benyttes som søgsmålsgrundlag i en ny sag.

2. Udgangspunktet efter forældreansvarslovens § 8 er, at forældrene har fælles forældremyndighed, og at denne fortsætter, selv om forældrene har ophævet samlivet.

Er forældre, der har fælles forældremyndighed, og som ikke lever sammen, ikke enige om forældremyndigheden, afgør retten, om den fælles

forældremyndighed skal fortsætte, eller om en af forældrene skal have forældremyndigheden alene. Retten kan kun ophæve den fælles forældremyndighed, hvis der foreligger tungtvejende grunde, jf. forældreansvarslovens § 11. I forarbejderne til bestemmelsen anføres blandt andet følgende (jf. lovforslag nr. 133, fremsat af ministeren for familie- og forbrugeranliggender den 31. januar 2007):

”Efter lovforslagets § 11 kan retten kun ophæve den fælles forældremyndighed, hvis tungtvejende grunde af hensyn til barnet taler for det. Bestemmelsen fastslår et grundlæggende princip om, at et barn har ret til to forældre, hvilket indebærer, at forældrene – uanset at de ikke lever sammen længere – skal tage ansvar for barnet, dels ved at drage omsorg for barnet, og dels ved at samarbejde omkring væsentlige beslutninger om barnets forhold. Det er også begge forældres ansvar, at der er samvær med den forælder, som barnet ikke bor hos. Afgørelsen skal træffes ud fra, hvad der er bedst for barnet, jf. lovforslagets § 4.

Det kræves efter § 11 ikke, at der er enighed mellem forældrene om samtlige spørgsmål vedrørende barnet. Det centrale er, om forældre kan håndtere deres eventuelle uenigheder på en sådan måde, at det ikke går ud over barnet.

Der må imidlertid ikke være så svære og uovervindelige samarbejdsvanskeligheder mellem forældrene i forhold til barnet, at det positive for barnet i, at der dømmes til fælles forældremyndighed, overskygges af forældrenes alvorlige konflikter. Vurderer retten, at forældrenes uenighed og konflikt i forhold til forskellige forhold vedrørende barnet eller samarbejdet herom, er så voldsom, at barnet lider under det, må retten ophæve den fælles forældremyndighed.

Det gælder også, hvor den ene forælder har udøvet vold eller lignende mod den anden forælder, barnet eller andre i familien. Voldsudøvelsen kan påvirke familien som helhed i en sådan grad, at det ikke kan antages at være i barnets interesse, at der i disse situationer skal dømmes til fælles forældremyndighed. (...)

Skyldes konflikterne omkring samarbejdet og barnet, at den ene forælder uden påviselig grund har forsøgt at hindre den anden forælders kontakt til barnet, må retten anlægge et fremtidsorienteret perspektiv ved vurderingen af, hvad der er bedst for barnet. Det må således tillægges stor vægt, hvem af forældrene, der har bedst evne til at samarbejde og dermed på længere sigt kan sikre barnets samvær med den anden forælder.”

3. Endelig kan det oplyses, at en forælder kan klage over en børnesagkyndig undersøgelse, herunder den børnesagkyndiges arbejde.

Klager over psykiatere kan indgives til Sundhedsvæsenets Patientklagenævn.

Hvis en forælder ønsker at klage over en psykolog, der har foretaget en børnesagkyndig undersøgelse, afhænger det blandt andet af psykologens ansættelsessted, hvilken klageinstans der er den rette.

Klager over psykologer, der er offentligt eller privatansatte, skal indgives til ansættelsesstedet eller Psykolognævnet. Er psykologen selvstændig, skal klagen indgives til Psykolognævnet. Psykolognævnet kan kun anvendes, hvis psykologen er autoriseret. Er psykologen ikke-autoriseret, skal klagen indgives til Dansk Psykolog Forenings Etiknævn, hvis psykologen er medlem af Dansk Psykolog Forening.